

BESLUT

2018-03-05

Dnr: 17/03088

SAKEN

Ekot, P1, 2017-10-31, kl. 16.45 och 17.45, inslag om en klimatrapport; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att en rapport i medicintidskriften *Lancet* visat att förändringar i klimatet påverkat spridningen av sjukdomar. Inslaget kl. 16.45 påannonserades på följande sätt.

Klimatförändringar kan leda till fler sjukdomar och sämre hälsa, visar ny rapport.

I inslaget intervjuades en forskare från Umeå universitet som arbetat med rapporten. Forskaren pratade bland annat om de negativa hälsoeffekter som det allt varmare klimatet bidragit till. Bland annat följande sades i inslaget kl. 16.45.

(Nyhetsuppläsare) – Och den stigande medeltemperaturen på jorden har redan lett till negativa hälsoeffekter. En ny rapport i medicintidskriften *The Lancet* beskriver läget och [namn] vid Umeå universitet är en av forskarna bakom den här rapporten [...]
(Reporter) – Förutom värmeböljor visar forskarna att väderrelaterade katastrofer har ökat med 46 procent mellan åren 2000 och 2016.

Inslaget kl. 17.45 var i huvudsak likalydande med det tidigare.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till rapporteringen om forskningsrapporten i *Lancet*. Det stämmer inte att rapporten visar att antalet väderrelaterade katastrofer ökat med 46 procent mellan 2000 och 2016. Uppgiften kommer från en olycklig

formulering i summeringen av rapporten. Längre bak i rapporten beskrivs att ökningen på 46 procent avser en jämförelse mellan medelvärdena 1990–1999 och 2007–2016. År 2000 skedde 375 väderrelaterade katastrofer medan 294 inträffade 2016. Mellan dessa år har alltså antalet katastrofer tvärtom vad som sades i inslaget minskat.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Formuleringen att väderrelaterade katastrofer ökat med 46 procent mellan 2000 och 2016 baserades på ett pressmeddelande från Lancet och en intervju med en forskare vid Umeå universitet som arbetat med rapporten. Forskaren intervjuades även i inslaget. I pressmeddelandet från Lancet kunde man läsa bland annat följande.

In turn, the world has seen a 46% global increase in weather related disasters since 2000.

Vilket är hämtat ur rapportens inledande del där följande framgår.

As a whole, the frequency of weather-related disasters has increased by 46% since 2000.

Lancet är en väletablerad och väl ansedd medicinsk tidskrift. Författarna till rapporten är ledande forskare från totalt 26 universitet och organisationer runt om i världen. Samma dag som inslaget sändes skickade forskarna vid Umeå universitet ut ett pressmeddelande med samma innebörd som förekom i *Ekot* och Lancets pressmeddelande. SR hade därmed välgrundad anledning att anta att uppgifterna, som är hämtade ur sammanfattningen till rapporten, var korrekta. Den bilden förstärktes även av intervjun som *Ekot* gjorde med en av forskarna från Umeå universitet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas. SR ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att SR har haft anledning att utgå ifrån att den kritiserade uppgiften var korrekt och att SR får anses ha vidtagit en tillräcklig saklighetskontroll. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Malin Bergström och Bo-Erik Gyberg efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.